

Bc. Zlata Gersdorfová: Sakrální prostory českokrumlovského hradu. Diplomová práce, FFUK Praha, Ústav pro dějiny umění. Praha 2012, 110 str. včetně 28 obr., epigrafických rozborů dvou nápisů a edice textu popisujícího slavnosti ukazování ostatků.

Předložené práce vychází z diplomantčina dlouhodobého intenzivního zájmu a nepříliš proklamovaných, ale pro práci i poznání hradu zásadních, podrobných výzkumů a průzkumů, a to jak vlastních, tak týmových, jež dlouhodobě prováděla, nebo se jich účastnila.

Po standardním úvodu práci otevírá čtivá, spíše esejisticky napsaná, a střídme bibliografickými referencemi vybavená pasáž Symbolické chápání světa středověké architektury. Ukazuje diplomantčinu dobrou orientaci v pojednávaném tématu i hloubku jejího zájmu.

Třetí hlava Historické zrcadlo, v níž autorka plně zúročila své historické vzdělání, podává zasvěcený a kvalitní přehled dosavadní literární produkce k hradu (při čemž je oprávněně pracováno pouze s vypovídající a kvalitní literaturou), písemných a ikonografických pramenů.

Čtvrtá hlava je věnována kaplím vrcholně středověkých hradů. I zde autorka ukazuje dobrou orientaci, která se projevila i výběrem literatury, s níž pracovala. Do této části se vloudilo několik nepřesností a omylů (namátkou např. kaple na Landštejně se nenachází nad bránou, velký sál na Laufu není zakončen oratoří, ve Vlašském dvoře není kaplí pouze arkýř, atd.). Vznikly nepochybně převzetím z literatury (bohužel necitovaným, v druhém případě nepochybně od D. Menclové). V případě Jindřichova Hradce není zřejmé, zda jde o patrovou kapli, či spíše o dvě kaple nad sebou; čtverhranný presbytář zde není doložen. Realitě neodpovídá sdělení, že: „se změnou společenských konvencí a soustavným budováním hradů české šlechty od první třetiny 13. století se kaple stává elementární součástí velké většiny hradních staveb“. Ve skutečnosti nemáme v Čechách pro 13. století spolehlivě doloženu ani

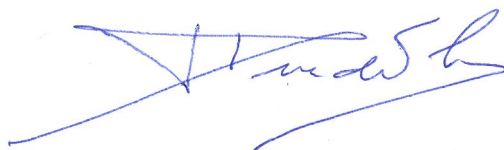
jednu kapli na šlechtickém hradu (což ovšem vzápětí z autorčina textu vyplývá). Určitým zdrojem zkreslení se nepochybně stává fakt, že jeden z hlavních zdrojů informací o hradních kaplích pro diplomantku představují přehledné texty U. Stevense a Ch. Herrmanna (jména těchto autorů diplomantka neuvádí) z posledního pokusu Deutsche Burgenvereinigung editovaného H.-W. Böhme o středoevropskou, respektive německo jazyčnou syntesu hradní problematiky (v kapitole o hradních patrociniích je jedinou literární referencí). Pomineme-li způsob, jakým tyto texty vznikaly (který je oponentovi jako členovi autorského týmu zmíněné publikace důvěrně znám), i fakt, že kaple nejsou (na rozdíl od U. Stevense) ve středu zájmu badatelských aktivit Ch. Herrmanna, mechanické přenášení zahraniční situace (respektive jistě diskusi umožňujících zevšeobecnění a představ) na území Čech jistě není prosto problémů a to v několika rovinách. Není však pochyb o tom, že např. sama tematika patrocinií českých hradních kaplí je v rámci stručné kapitolky v diplomové práci zaměřené jiným směrem sotva řešitelná a představuje téma na jednu či spíše více disertací. Přes tyto drobné poznámky i pasáž věnovaná hradním kaplím jako takovým svědčí o autorčině hlubokém zájmu a orientaci v tématu.

Těžiště předložené práce představují hlavy 5 – 8. Pátá hlava Identifikace sakrálních prostor v kontextu stavebního vývoje hradu členěná do sedmi kapitol s hlubokou znalostí objektu, umožněnou především vlastními, výše zmíněnými průzkumy a výzkumy, nastiňuje dle autorky nejpravděpodobnější verzi stavebního vývoje sídla a detailně analyzuje všechny sakrální, či za sakrální považované prostory. Šestá hlava si všímá města jako jeviště sakrální reprezentace (zejména v souvislosti se slavnostmi ukazování ostatků) a sedmá interpretuje sakrální prostory českokrumlovského hradu. Závěry jsou formulovány zodpovědně, přesvědčivě a střídavě, interpretace tzv. Románské komory jako tresoru je velmi pravděpodobná.

Svá pozorování autorka shrnuje v závěru; práce dále obsahuje soupis pramenů a literatury a vhodně zvolené přílohy (na něž však není v textu odkazováno). Zvláště vysoce je nutno hodnotit oba kvalitní epigrafické rozborů i neméně kvalitní edici historického pramene.

Práce, jejíž předností je mimo hloubky záběru i interdisciplinární pojetí, je zpracována pečlivě a systematicky, pouze s drobným opakováním některých skutečností, jen drobnými formálními prohřešky (např. ne všechny v poznámkách citované tituly obsahuje závěrečný soupis literatury) a výjimečnými formulačními neobratnostmi (které mohly způsobit i některé zmíněné nepřesnosti). Díky hloubce svého zájmu si je diplomantka velmi dobře vědoma možností a limitů výpovědi fragmentární pramenné základny, z níž zodpovědně a střízlivě tvoří své závěry. To je pochopitelně ovlivněno i dostupností informací (např. doposud nebyl ani předběžně publikován nález starších zdiv na Hrádku pod trojkřídlym palácem z počátku 14. století). Z uvedeného vyplývá, že některé závěry či použité konstrukce se jistě mohou stát předmětem dalších diskusí. Nemůže však být pochyb o tom, že posuzovaná práce představuje kvalitativní posun vědomostí o českokrumlovském hradu a její podstatná část si nepochybně zaslouží publikaci.

Předložená práce dle mého názoru hloubkou a kvalitou svého záběru i interpretační vyzrálostí vysoce překračuje standard běžné diplomové práce. Zmíněná drobná nedopatření nikterak nesnižují její kvalitu a nezasahují podstatu. S potěšením ji doporučuji ke kladnému přijetí a hodnocení stupněm výborně.

V Praze 5. 8. 2012

prof. PhDr. Tomáš Durdík, DrSc